

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMŲ PROFESINĖS ETIKOS TARYBOS

SPRENDIMAS NR. 2024/3

2024-04-19, Vilnius

Lietuvos architektų rūmų (toliau – **Rūmai**) Profesinės etikos taryba (toliau – **PET**) išnagrinėjo pareiškėjos Ž. N. (toliau – **Pareiškėja**) prašymą dėl architektų Andriaus Juodpusio (toliau – **Atsakovas1**) ir architektės Vilijos Kaušpėdienės (toliau – **Atsakovė2**) galimų etikos pažeidimų.

Informacija išnagrinėta 2024-03-22 bei 2024-04-19 vykusiuose PET posėdžiuose, sprendimas priimtas 2024-04-19 posėdžio metu, kuriame **dalyvavo** visi PET nariai: Darius Juškevičius (pirmininkas), Dainius Čepurna (pirmininko pavaduotojas), Donatas Laucius, Irena Zonytė, Zita Bacevičienė, Lina Panavaitė, Renata Laivytė, Aleksandras Gvildys, Tomas Čeburnis. PET sekretoriaus funkcijas posėdžiuose atliko Rūmų teisininkas Justas Laurinčiukas.

2024-03-22 posėdyje dalyvavo suinteresuotas asmuo I. D. (toliau – **Asmuo**) pagal Pareiškėjos prašymą ir Atsakovas1. 2024-04-19 posėdyje dalyvavo Atsakovė2 ir suinteresuotas asmuo A. V. pagal Atsakovės2 prašymą.

I. Pareiškėjos prašymo ir papildymo prašymo esmė

Rūmai 2023-12-20 gavo prašymą iš Pareiškėjos, kuriuo pastaroji prašė PET pagal kompetenciją išnagrinėti, ar Atsakovas1 ir Atsakovė2 projektuodami administracinės paskirties pastatą Vilkų g. 5, Vilnius (TPD Nr. K-VT-13-21-782) nepažeidė 2016-04-22 Europos architektų tarybos generalinės asamblėjos patvirtinto Architektūros paslaugų teikėjų Europos etikos kodekso (toliau – **Etikos kodeksas**) 2 principo „Įsipareigojimai visuomenės labui“ 2.4 p., 2.5 p. ir 2.6 p. taikymo atveju, kurie atitinkamai nurodo, kad: „Nė vienas architektūros paslaugų teikėjas nerengia jokio raštiško ar kitokio pobūdžio dokumento, neremia jo rengimo ir nesutinka su juo, jei dokumentas prieštarauja turimai informacijai ar profesionaliai nuomonei, arba jei žinoma, kad toks dokumentas yra klaidinantis ar neobjektyvus kitų atžvilgiu, ar kaip nors kitaip diskredituojantis profesiją, klientą ar vartotoją“, „Nė vienas architektūros paslaugų teikėjas neremia, neskatina ir nesutinka su jokiais veiksmais, kurie galėtų padėti įvykdyti nusikaltimą ar paskatinti neetišką elgesį, arba gali būti norima nuslėpti ar užmaskuoti finansinių ar išdo operacijų klaidas ar pažeidimus“, „Visi architektūros paslaugų teikėjai laikosi šio etikos kodekso, taip pat ir etikos kodeksų bei įstatymų, taikytinų priimančioje valstybėje teikiamoms ar numatytoms teikti architektūros paslaugoms“.

Pareiškėja nurodė, kad jos nuomone pastatas suprojektuotas ne pagal sklypo detalųjį planą ir viršija intensyvumo ir aukštingumo rodiklius. Vietoj patvirtinto sklypo detaliojo plano, kur leistinas 1-4 aukštų pastatas, buvo pastatytas 6 aukštų pastatas. Pareiškėja mano, kad suprojektuotas namas neatitinka vėliausiojo detaliojo plano, kuris jau buvo koreguotas dėl konstrukcinės schemos pakitimų (pirmam sklypo DP buvo patvirtintas 19.4 m aukštingumas; tankio koeficientas 0.49, intensyvumo koeficientas 1.42; šiuo metu galiojančio sklypo DP 19.99 m aukštingumas, tankio koeficientas 0.51, intensyvumo koeficientas 1,49). Nurodė, kad statybos buvo baigtos (oficialus

baigtumas 86%, tačiau pastatas apgyvendintas) neturint faktinio pastato rodiklius atitinkančio sklypo detaliojo plano. Toliau Pareiškėja nurodė, kad nors Vilkų g. 5 pastatas nėra oficialiai užbaigtas ir neatitinka sklypo DP, tačiau nagrinėjant gretimų sklypų paskirties keitimą iš vienbučių į daugiabučių namų paskirtį, Vilkų g. 5 pastatas jau yra priskiriamas prie vyraujančių/foninių pastatų. Taip kuriamas precedentas, leidžiantis perteklinai ir savavališkai užstatyti Šiaurinio Žvėryno privačius sklypus. Pareiškėjos nuomone, architektai neatsižvelgdami patvirtintam sklypo detaliam planui veikė neetiškai ir pakenkė savo profesinės veiklos įvaizdžiui visuomenėje.

Pareiškėja 2024-01-15 papildė savo pirminį prašymą ir nurodė, kad pagal jos turimą informaciją po viešai aptartų ir patvirtintų projektinių pasiūlymų (2019-07-29), pastato aukštis (taip pat ir aukštų skaičius), tankis ir intensyvumas keitėsi du kartus. Pirmą kartą, buvo prisidengta konstrukcinės schemos pakitimais ir gaunant vyr. architekto pritarimą. Antrą kartą, jau statant faktinį pastatą buvo dar kartelį savavališkai padidintas pastatas, kuris viršijo leistinus sklypo detaliojo plano rodiklius. Vystytojai jau antrus metus bando nesėkmingai pakeisti sklypo DP pagal faktinius pastato rodiklius, tačiau Vilniaus miesto administracija nusprendė nederinti prašymo. Skaitant TPDRIS (TPD Nr. K-VT-13-21-782) aiškinamajame rašte pateiktą Vilkų g. 5 statybų leidimą, kyla klausimas, ar pastatas pastatytas pagal galiojantį statybų leidimą, nes pastato schema yra iš pirminių 2019-07-29 patvirtintų projektinių siūlymų. Viešųjų svarstymų esmė yra pavišinti, kas bus statoma, o šiuo atveju architektų veiksmai pamynė pasitikėjimą architektų profesija.

II. Asmens paaiškinimų esmė

2024-03-22 PET posėdžio metu Asmens teiktų žodinių paaiškinimų esmė:

Asmuo pristatė aktualaus pastato pristatytų projektinių sprendinių pasiruoštą vizualizaciją, kuriems buvo anuomet pritarta bei pateikta fotofiksacija, koks pastatas yra šiuo metu pastatytas, akcentavo, kad jos nuomone skiriasi pastato aukštų skaičius, nurodė, kad pagal turimą informaciją šiuo metu keičiamas detalusis planas, kuriuo tokiu būdu jos nuomone bandoma įteisinti atliktą statybą, nesilaikant patvirtintų projektinių sprendinių, mano, kad tai yra grubus pažeidimas, todėl palaiko Pareiškėjos prašymą į Rūmų PET. Mano, kad nėra toleruotina situacija, jog vieni projektiniai pasiūlymai yra pristatomi ir jiems yra pritariama, o faktiškai statyba yra įvykdoma nesilaikant jų. Todėl Asmuo mano, kad yra tikslinga įvertinti Atsakovo1 ir Atsakovės2 veiksmus, siekiant nustatyti jų galimus Etikos kodekso pažeidimus šiuo atveju bei išsiaiškinti, ar tai nėra atliekama sistemingai.

III. Atsakovo1 paaiškinimų esmė

Rūmų PET gavo 2024-03-12 Atsakovo1 paaiškinimus, kuriuose buvo nurodyta, jog kaip projekto vadovas Atsakovas1 parengė projektinius pasiūlymus, techninį projektą bei „išėmė“ statybą leidžiantį dokumentą pagal visus tuo metu galiojusius teisės aktus, tame tarpe detalųjį planą. Nuo 2020-12-30 dienos generalinio projektuotojo UAB „JP Architektūra“ įmonėje nebedirba ir po statybą leidžiančio dokumento gavimo jokių veiksmų nei įmonės vardu nei individualiai su šiuo projektu neatliko. Statybų procese nedalyvavo, darbo projekto dokumentacijos nerengė ir negali prisiimti atsakomybės už be jo sutikimo pakeistą projektą ar statybų metu statytojo savavališkai pakeistus

techninio projekto sprendinius. Pažymėjo, kad buvusio detaliojo plano, kuriuo buvo vadovautasi rengiant techninį projektą, koregavimas pradėtas tik 2021-10-12, kai įmonėje nebedirbo ir jokių projekto pakeitimų nerengė (nuoroda į dokumentą: <https://vilnius.lt/lt/teritoriju-planavimo-viesumas/parengtas-vilniaus-miesto-savivaldybes-administracijos-direktorius-pavaduotojo-isakymo-projektas-del-leidimo-koreguoti-zveryno-siaurines-dalies-detaliojo-plano-sprendinius-sklype-vilku-g-5-kadast/>). Todėl Pareiškėjos skundas Atsakovo1 vardu yra nepagrįstas ir kenkia jo reputacijai. Atsakovas1 akcentavo, kad statybų procese nedalyvavo, jo parengtas techninis projektas atitinka tuo metu galiojusios ir šiuo metu vis dar galiojančio detaliojo plano rodiklius. Anksčiau išduotas statybą leidžiantis dokumentas galioja neterminuotai, tiems projekto sprendiniams, kuriems ir buvo išduotas. Atsakovas1 supranta, kad Pareiškėja galėjo nežinoti visos informacijos, kad Atsakovas1 parengė tik techninį projektą, kuriam gautas statybą leidžiantis dokumentas ir jokiuose vėlesniuose šio projekto realizavimo procesuose Atsakovas1 nebedalyvavo.

2024-03-22 PET posėdžio metu Atsakovo1 papildomai teiktų žodinių paaiškinimų esmė:

Atsakovas1 patikslino, kad anksčiau dirbo UAB „JP Architektūra“ ir ėjo aktualaus projekto vadovo pareigas, rūpinosi statybą leidžiančio dokumento gavimu pagal visus tuo metu galiojusius teisės aktus ir iki šiol galiojant esamam detaliam planui. Nesutapimų su teisine baze Atsakovas1 projekte nematė, juo labiau, kad jokių trūkumų nenustatė ir Vilniaus miesto savivaldybės administraciją, į kurią buvo kreiptasi savalaikiai. Tačiau vėliau nuo 2020 m. pab. UAB „JP Architektūra“ nebedirbo, aktualaus projekto vadovo pareigų nėjo, todėl jis nebuvo informuotas apie projekto pakeitimus, procesų nekontroliavo, nes projekto vadovą Atsakovo1 nuomone skiria generalinis rangovas. Atsakovas1 mano, kad bet koku atveju dėl statinio aukštingumo nesant patikimų duomenų apie altitudę negalima daryti išvados, jog jis yra faktiškai aukštesnis nei numatyta projekte, o langų skaičius nebūtų laikomas esminiu projekto pakeitimu. Mano, jog kadangi tolesnio darbo projekto nerengė, o tik techninį projektą, todėl jo etikos atsakomybės klausimas net negali būti svarstomas, mano, kad turėtų būti atitinkami klausimai užduodami Atsakovei2.

IV. Atsakovės2 paaiškinimų esmė

2024-04-19 II-ojo PET posėdžio metu asmens Atsakovės2 teiktų žodinių paaiškinimų esmė:

Atsakovė2 demonstravo parengtą medžiagą PET, atsikertant į Pareiškėjos pateiktą prašymą ir jo papildymą. Nesutikdama su Pareiškėjos prašyme nurodytą informacija, jog suprojektuotas namas neatitinka vėliausiojo detaliojo plano, kuris jau buvo koreguotas dėl konstrukcinės schemos pakitimų, Atsakovė2 akcentavo, kad su Pareiškėjos teiginiais nesutinka, nes šiuo metu galioja tas pats detalusis planas kaip ir anksčiau projekto rengimo metu. Atsakovė2 paaiškino, kad 2019 m. buvo parengtas ir patvirtintas Žvėryno šiaurinės dalies detaliojo plano koregavimas (registro Nr. T0005457), keičiant sprendinius Atsakovės2 įvardintuose sklypuose. Šio koregavimo tikslas buvo apjungti tris sklypus į visumą ir nustatyti reglamentą, pagal kurį ir buvo rengiamas aktualus projektas. Jokio kito detaliojo plano Atsakovės2 žiniomis nėra. Atsakovė2 papildė, kad pagal patvirtintą reglamentą intensyvumas yra nustatytas 1,5, aukštingumas 1-4 a, užstatymo tankis 60 proc., o pastatų aukštus iki 20 m.

Komentuodama Pareiškėjos prašymo dalį, kurioje buvo nurodyta, jog pastatas suprojektuotas ne pagal sklypo detalų planą ir viršija intensyvumo ir aukštingumo rodiklius, bei kad vietoj patvirtinto sklypo detaliojo plano, kur leistinas 1-4 aukštų pastatas, buvo pastatytas 6 aukštų pastatas, Atsakovė² demonstravo ištrauką iš rengto techninio projekto rodiklių lentelę bei įvardino detaliojo plano rodiklius, kurie, anot Atsakovės², patvirtina, jog pastatas faktiškai suprojektuotas pagal esamą sklypo detalų planą ir neviršija intensyvumo ir aukštingumo rodiklių. Dėl aukštingumo Atsakovė² demonstravo ištrauką iš techninio projekto, kuriame nurodyta, jog buvo suprojektuoti 4 aukštai ir antresolė.

Komentuodama Pareiškėjos papildyto prašymo dalį, kuriame Pareiškėja nurodė, jog po viešai aptartų ir patvirtintų projektinių pasiūlymų, pastato aukštis, tankis ir intensyvumas keitėsi du kartus, nes pirmą kartą buvo prisidengta konstrukcinės schemos pakitimais ir gaunant vyr. architekto pritarimą, o antrą kartą, jau statant faktinį pastatą buvo dar kartelį savavališkai padidintas pastatas, kuris viršijo leistinus sklypo detaliojo plano rodiklius, Atsakovė² nurodė, jog aktualiam projektui buvo parengti iš viso dveji projektiniai pasiūlymai. Pirmieji projektiniai pasiūlymai buvo parengti ir patvirtinti KPD, gauta VAUET teigiama išvada, pritarta miesto vyr. architekto, atliktos viešinio procedūros, bet jie buvo atmesti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos dėl sklypo vidutinio aukščio apskaičiavimo tuo metu laikyto netinkamo metodo, nes buvo skaičiuotas projektuojamo, o ne esamo sklypo aukščių vidurkis. Todėl buvo parengti antrieji projektiniai pasiūlymai, atsižvelgiant į gautas pastabas, vėl patvirtinti KPD, pritarta miesto vyr. architekto, atliktos viešinio procedūros ir patvirtinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos. Paaiškino, kad abiejų projektinių pasiūlymų techniniai rodikliai skiriasi, nes buvo skirtingi planiniai sprendiniai: automobilių saugykla buvo numatyta 0 ir 1 aukštuose, o antruose projektiniuose sprendiniuose automobilių saugykla buvo numatyta tik 0 aukšte, Atsakovė² akcentavo, kad abiejų projektinių pasiūlymų techniniai rodikliai atitinka iki šiol galiojančio to paties detaliojo plano reglamentą, taip pat pateikė paaiškinus patvirtinančias vizualizacijas ir fotofiksacijas.

Nesutikdama su Pareiškėjos teiginiais, kad nors pastatas nėra oficialiai užbaigtas ir neatitinka sklypo detaliojo plano, tačiau nagrinėjant gretimų sklypų paskirties keitimą iš vienbučių į daugiabučių namų paskirtį, pastatas jau yra priskiriamas prie vyraujančių/foninių pastatų, todėl taip kuriamas precedentas, leidžiantis perteklinai ir savavališkai užstatyti Šiaurinio žvėryno privačius sklypus, Atsakovė² pateikė iki aktualaus pastato pastatymo nurodytos vietos fotofiksaciją su gretimybėmis bei paaiškino, jog jos vaizdžiai byloja apie nebūdingą ir svetimą Šiauriniam žvėrynui esantį foninį užstatymą, komentavo, kad buvo parengę miesto vyr. architekto prašymu perspektyvinio užstatymo kelis variantus, o suskaldant tūrius forma ir spalvomis buvo bandoma humanizuoti esamą kvartalo struktūrą, pastato projektas, jo užstatymo morfotipas ir architektūra buvo teigiamai įvertinti VAUET tarybos posėdyje.

Dėl Pareiškėjos prašyme nurodytų teiginių, jog statybos buvo baigtos (oficialus baigtumas 86%, tačiau pastatas apgyvendintas) neturint faktinio pastato rodiklius atitinkančio sklypo detaliojo plano, Atsakovė² nurodė, jog nors statybos formaliai nėra baigtos, tačiau atkreipė dėmesį, jog nėra baigti ir projektavimo darbai, nes statytojo prašymu buvo rengiami naujos laidos projekto sprendinių dokumentai ir šiuo metu dar yra vykdomos detaliojo plano korektūros derinimo procedūros pagal

„naujaji“ 2021-06-02 patvirtintą Vilniaus miesto bendrojo planą, ką Atsakovė2 pagrindė remdamasi STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ 42, 43, 48 p. nuostatomis. Papildomai Atsakovė2 pademonstravo, kad pagal 2021-06-02 patvirtinto Vilniaus miesto bendrojo plano centro zonos reglamento rodiklius užstatymo intensyvumas yra padidintas iki 1,6, aukštis iki 7 aukštų, užstatymo tankis iki 80 proc., o didžiausias leistinas aukštis yra iki 35 m, todėl atitinkamai pagal minėtą vykdomą detaliojo plano korektūros derinimo procedūrą yra koreguojami šiuo metu galiojančio detaliojo plano rodikliai, juos didinant: užstatymo intensyvumą iki 1,6, aukštingumą iki 1-6 aukštų, užstatymo tankį iki 60 proc., didžiausią leistiną aukštį iki 21 m.

Toliau dėl Pareiškėjos papildytame prašyme nurodytų teiginių, jog detaliojo plano koregavimo sprendiniais yra siekiama pakeisti žemės sklypo naudojimo būdą į gyvenamąją bei padidinti užstatymo rodiklius, taip pat vertinant tai, kad pagal tam tikrus požymius matyti, kad minėtas pastatas galimai buvo pastatytas didesnis nei leido patvirtinti projektiniai pasiūlymai bei išduotas statybos leidimas ir t.t., Atsakovė2 nurodė, kad jos žiniomis statytojas minėta detaliojo plano korektūra siekia pakeisti statinio paskirtį iš administracinės į gyvenamąją, nes tai leidžia atlikti „naujasis“ 2021-06-02 Vilniaus miesto bendrasis planas, o dėl pastato atitikimo dabar galiojančiam projektui vyksta VTPSI tyrimas, po kurio ir bus nurodyta statytojui, kaip ištaisyti neatitikimus, jeigu tokių būtų. Atsakovė2 taip pat pademonstravo vaizdinę informaciją, kuri, anot jos, pagrindžia, jog pagal abiejų projekto laidų (O ir A) duomenis pastato tūris ir išoriniai matmenys nepasikeitė, pastato altitudės liko nepakitusios, o aukščiausia altitudė neviršija šiuo metu galiojančio, o ne būsimo detaliojo plano reglamento.

V. Aktualios profesinės etikos nuostatos

Etikos kodekso 2 principo „Įsipareigojimai visuomenės labui“ 2.4 p., 2.5 p. ir 2.6 p. taikymo atvejai, kurie atitinkamai nurodo, kad: „Nė vienas architektūros paslaugų teikėjas nerengia jokio raštiško ar kitokio pobūdžio dokumento, neremia jo rengimo ir nesutinka su juo, jei dokumentas prieštarauja turimai informacijai ar profesionaliai nuomonei, arba jei žinoma, kad toks dokumentas yra klaidinantis ar neobjektyvus kitų atžvilgiu, ar kaip nors kitaip diskredituojantis profesiją, klientą ar vartotoją“, „Nė vienas architektūros paslaugų teikėjas neremia, neskatina ir nesutinka su jokiais veiksmais, kurie galėtų padėti įvykdyti nusikaltimą ar paskatinti neetišką elgesį, arba gali būti norima nuslėpti ar užmaskuoti finansinių ar išdo operacijų klaidas ar pažeidimus“, „Visi architektūros paslaugų teikėjai laikosi šio etikos kodekso, taip pat ir etikos kodeksų bei įstatymų, taikytinų priimančioje valstybėje teikiamoms ar numatytoms teikti architektūros paslaugoms“.

VI. PET sprendimui reikšmingos aplinkybės

PET išnagrinėjo rašytinę ir žodinę informaciją, įvertino Pareiškėjos, Asmens, Atsakovų pateiktus duomenis, jų paaiškinimus ir priimdama sprendimą rėmėsi šiomis aplinkybėmis:

- a) Projekto A laida buvo rengta, atsižvelgiant į tuo metu dar perspektyvinį teisinį reguliavimą;
- b) Statytojui gavus brėžinius ir pagal juos atlikus statybos darbus, pastarieji išpildo Atsakovė2 parengto projekto A laidos sprendinius;
- c) Atsakovė2 žinojo, kad statytojas vykdė statybos darbus pagal gautus brėžinius.

VII. PET sprendimo argumentai

2024-03-22 posėdyje:

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos architektų rūmų įstatymo 10 str., PET yra Rūmų organas, kuris nagrinėja Rūmų narių drausmės bylas dėl architektų profesinės veiklos etikos kodekso pažeidimų. Taigi, PET sprendžia Atsakovo, kaip atestuoto architekto, profesinės etikos laikymosi klausimus. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2008-01-07 nutarime yra pažymėjęs, kad įstatymų leidėjas pagal Konstituciją turi įgaliojimus įstatymu nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kad asmenys, besiverčiantys tam tikra valstybės kontroliuojama profesija, *ex lege* priklausytų tam tikrai asociacijai, užtikrinančiai šios profesijos savivaldą, *inter alia* vienodus profesinės etikos standartus ir jų laikymosi priežiūrą. Būtent tokie įgaliojimai yra suteikti Rūmams, kuriuose profesinės etikos ir jų laikymosi priežiūros funkcijos Architektų rūmų įstatymu yra pavestos PET. Taigi PET, vertindama skundžiamo architekto elgesio atitikimą Kodekso nuostatoms vadovaujasi ne tik teisės aktais ir teisės doktrina: profesinės etikos laikymasis reiškia ne tik teisės, bet ir vienodų profesinės etikos standartų, laikymąsi. PET, veikdama savo kompetencijos ribose, vertina Atsakovų elgesio atitikimą Kodekso nuostatoms (profesinės etikos standartų laikymąsi), kurios be visa ko įpareigoja architektą vykdant profesinę veiklą ne tik laikytis teisės aktų, bet elgtis sąžiningai, taip pat ne tik formaliai, ypač atsižvelgiant į jų esmę, laikantis teisės aktų, įvertinant savo profesinės veiklos poveikį.

Tarp PET narių vyko diskusija, buvo apsikeista nuomonėmis dėl preliminaraus situacijos vertinimo, pasidalinta įžvalgomis, išklausti visi PET nariai.

PET vertino, kad galutinį sprendimą gali priimti tik po Atsakovės² pateiktų paaiškinimų bei dokumentų (aktualios projekto A laidos, naujojo projekto vadovo duomenų) bei papildomai pateiktų Atsakovo¹ dokumentų, kurie pagrįstų/patvirtintų jo, kaip aktualaus projekto vadovo, dalyvavimą projekto rengimo etape iki naujojo projekto vadovo paskyrimo. Tai reikalinga siekiant situaciją išnagrinėti pagal Pareiškėjos prašymą vadovaujantis teisingumo, objektyvumo, nešališkumo, išsamaus ir visapusiško aplinkybių išnagrinėjimo principais, todėl remiantis PET nuostatų 3, 42 p. sprendžia, kad tolesnis nagrinėjimas yra perkeliamas į 2024-04-19 PET posėdį, o Atsakovė² ir Atsakovas¹ įpareigojami pateikti minėtą informaciją.

2024-04-19 posėdyje:

PET vertino naujas paaiškėjusias aplinkybes, Atsakovės² pateiktus paaiškinimus bei Atsakovo¹ papildomai pateiktus dokumentus ir Atsakovės² pateiktus dokumentus, kuriuos buvo suformuotas įpareigojimas pateikti PET iki 2024-04-19 posėdžio. Atsakovas¹ pateikė apie jo dalyvavimą aktualaus administracinio pastato techninio projekto rengimo stadijoje patvirtinančius dokumentus (projekto 0 laidos dalis: BD (1), BD (2), SA, SK, taip pat bendrosios ekspertizės aktą) bei dar kartą patikslino, kad darbo projekto stadijoje nedalyvavo. Atsakovė² atitinkamai pateikė sekančią informaciją dėl administracinės paskirties pastato (to paties projekto 0 laidos dalis: BD, SP, SA, SK), kuriam buvo išduotas statybą leidžiantis dokumentas ir kuriam, kaip Atsakovė² nurodė, buvo išduotas statybą leidžiantis dokumentas, o šio projekto vadovu buvo Atsakovas¹. Papildomai Atsakovė² pateikė to paties, tik jau kaip gyvenamosios paskirties pastato projekto (A laidos dalis: BD, SP, SA, SK) bei patikslino, kad dabar ji yra šio projekto vadovė, o savo paaiškinimuose PET akcentavo, kad projekto

A laidai dar nėra gautas statybą leidžiantis dokumentas, nes iki šiol nėra patvirtintas detalusis planas (korektūra), kuri yra rengta pagal patvirtintą „naująjį“ Vilniaus bendrąjį planą.

Tarp PET narių vyko diskusija, buvo apsikeista nuomonėmis dėl vertinimo, kaip tiksliai pagal tuometinį teisinį reguliavimą, kuomet buvo rengiama projekto 0 laida ir joje numatyti sprendiniai galima įvardinti virš 4 pastato aukšto esančias patalpas, ar kaip yra nurodyta techniniame projekte tai yra antresolė, ar mansarda, pastogė, ar „pastoginis aukštas“ kaip kad jį įvardino Atsakovė2 savo paaiškinimuose. Visgi PET dauguma pasisakė, kad projekto 0 laidai buvo atlikta ekspertizė, kuri buvo pridėta PET ir joje nebuvo pateikta konkrečių dėl to pastabų. Dėl šios priežasties PET dauguma galutinio vertinimo neatliko traktuodami, kad tai nėra esminė aplinkybė kvalifikuojant Atsakovo1 ir Atsakovės2 veiksmus dėl galimų Etikos kodekso nurodytų nuostatų pažeidimo.

Pažymėtina, kad PET, kaip minėta, vertindama architektų elgesio atitikimą Etikos kodekso nuostatomis vadovaujasi ne tik teisės aktais ir teisės doktrina: profesinės etikos laikymasis reiškia ne tik teisės, bet ir vienodų profesinės etikos standartų, laikymąsi. PET, veikdama savo kompetencijos ribose, vertina atsakovų elgesio atitikimą Etikos kodekso nuostatomis (profesinės etikos standartų laikymąsi), kurios be visa ko įpareigoja architektus vykdant profesinę veiklą ne tik laikytis teisės aktų, bet elgtis sąžiningai, taip pat ne tik formaliai, ypač atsižvelgiant į jų esmę, laikantis teisės aktų, įvertinant savo profesinės veiklos poveikį. Pagal Pareiškėjos prašyme nurodytą Etikos kodekso 2 principo turinį ir esmę yra nurodyta, jog visi architektūros paslaugų teikėjai visuomenės labai privalo griežtai laikytis jų profesinę veiklą, darbą ir paslaugas, už kurias jie yra atsakingi, reglamentuojančių įstatymų dvasios ir raidės, įvertinti savo profesinės veiklos poveikį visuomenei ir aplinkai atliekant šį darbą ir teikiant šias paslaugas.

PET dauguma padarė išvadą, kad Atsakovė2 realiai parengė projektą, tinkamai neįvertindama tolesnio savo tokios profesinės veiklos poveikio, ką patvirtina Atsakovės2 pačios PET pateikta dokumentacija su projekto A laida, kuri yra pasirašyta. Buvo nustatyta, kad projekto A laida buvo parengta, atsižvelgiant į tuo metu dar laikytiną perspektyvinį teisinį reguliavimą, t.y. iki šiol dar nepatvirtintą detalųjį planą (korektūrą), kuris buvo rengtas pagal patvirtintą „naująjį“ Vilniaus bendrąjį planą. Šiame kontekste svarbi aplinkybė, kurią nustatė PET ir kurią Atsakovė2 patvirtino posėdžio metu, jog statytojas jau yra pastatęs pastatą pagal iš Atsakovės2 gautus brėžinius, ką Atsakovė2 įvardino kaip „paruošiamuosius“ darbus, Atsakovė2 tokia forma bendradarbiaujant su užsakovu (statytoju). Todėl PET daro kitą išvadą, kad statytojas faktiškai pastatė pastatą pagal projekto A laidą, nors šios naujos laidos projekto parengimui reikalingo pagrindo iki šiol dar nėra, kadangi Vilniaus miesto savivaldybės administracijoje dar nėra patvirtintas naujas detalusis planas (jo korektūra).

Atitinkamai PET posėdžio metu palyginę projektą 0 laidą ir naująją A laidą bei įvertinę projektuotos antresolės sprendinius techniniame projekte PET dauguma daro kitą išvadą, kad statytojo iš anksto buvo aiškūs ketinimai vykdyti statybos darbus pagal projekto A laidą, kurią faktiškai parengė Atsakovė2, o projekto 0 laida buvo parengta statybą leidžiančio dokumento gavimui bei faktinei statybos darbų pradžia, bei kuri atitiko tuometinį teisinį reguliavimą, t.y. detalųjį planą, kuris galioja iki šiol. Todėl atitinkamai PET dauguma tuo pačiu padarė išvadą, kad vieno iš atsakovų, t.y. Atsakovo1 veiksmuose nėra Etikos kodekso nuostatų pažeidimo sudėties, nes jis būdamas projekto vadovu koordinavo klausimus dėl statybą leidžiančio dokumento gavimo pagal projekto 0 laidą bei

atitinkamus projektinius sprendinius, kurie buvo paviešinti visuomenei bei procedūriškai tinkamai suderinti, tačiau statytojo įvykdyta vėlesnė statyba yra nustatyta, jog buvo atlikta pagal brėžinius bei tikėtina pagal projekto A laidą, kurios rengėja ir projekto vadove jau yra Atsakovė2.

Toliau PET daro išvadą, kad Atsakovė2 buvo informuota ir žinodama, kad statytojas vykdė statybos darbus pagal jo gautus brėžinius bei tuo pačiu tikėtina pagal jos parengtą projekto A laidą, turėjo imtis aktyvių veiksmų savalaikiai ir išreikšti aiškų nesutikimą, kad tokie darbai nevyktų be reikalingo pagrindo ir kol nėra patvirtintas naujasis detalusis planas (jo korektūra). PET taip pat daro išvadą, kad tokiu būdu statytojui gavus brėžinius ir pagal juos atlikus statybos darbus, kurie faktiškai išpildo Atsakovės2 parengto projekto A laidos sprendinius, Atsakovė2 turėjo tinkamai įvertinti savo tokios atliktos profesinės veiklos poveikį visuomenei ir aplinkai, atliekant šį darbą ir teikiant šias paslaugas statytojui, užsakovui, ne tik formaliai, ypač atsižvelgiant į jų esmę, kadangi šiuo metu susidarė ydinga situacija, jog statybos darbai buvo atlikti anksčiau nei gautas leidimas tokiems statybos darbams, ką pripažino ir pati Atsakovė2.

Todėl sutinkamai su Etikos kodekso priežiūra 2 principo „Įsipareigojimai visuomenės labui“ 2.4 p. numatytu taikymo atveju, kuris reglamentuoja sekančiai, jog: „Nė vienas architektūros paslaugų teikėjas nerengia jokio raštiško ar kitokio pobūdžio dokumento, neremia jo rengimo ir nesutinka su juo, jei dokumentas prieštarauja turimai informacijai ar profesionaliai nuomonei, arba jei žinoma, kad toks dokumentas yra klaidinantis ar neobjektyvus kitų atžvilgiu, ar kaip nors kitaip diskredituojantis profesiją, klientą ar vartotoją“, atsižvelgiant į nustatytų faktinių aplinkybių visumą, o būtent, kad statytojas yra pastatęs pastatą pagal brėžinius (Atsakovės2 parengtą projekto A laidą), tačiau nesant patvirtintos detaliojo plano korektūros Vilniaus miesto savivaldybės administracijoje, neatlikus paskesnės visuomenės informavimo procedūros bei nesant išduoto kito statybą leidžiančio dokumento pagal projekto A laidą, PET dauguma daro išvadą, kad Atsakovė2 nesiėmusi aktyvių veiksmų, kad tokie statybos darbai nebūtų vykdomi, kol formaliai nėra pabaigti projektavimo darbai, pažeidė minėtą Etikos kodekso nuostatą toje apimtyje. PET daugumos nuomone Atsakovė2, kaip savo srities profesionalė, taip pat kaip šio projekto vadovė, autorė ir rengėja turėjo ir galėjo nesutikti su užsakovu (statytoju) bei jo vykdytuose statybos darbuose naudotais brėžiniais bei projekto A laidos turiniu, kadangi dabartinių nustatytų aplinkybių kontekste pastarieji dokumentai, kurie faktiškai buvo panaudoti statytojo, diskredituoja architekto profesiją.

PET nenustatė, kad Atsakovė2 būtų pažeidusi kitus Etikos kodekso 2 principo 2.5 p. ir 2.6 p. taikymo atvejus.

2024-04-19 PET posėdžio metu PET narių balsų dauguma nusprendė, kad:

- Etikos kodekso 2 principo („Įsipareigojimai visuomenės labui“) 2.4 taikymo atvejo („Nė vienas architektūros paslaugų teikėjas nerengia jokio raštiško ar kitokio pobūdžio dokumento, neremia jo rengimo ir nesutinka su juo, jei dokumentas prieštarauja turimai informacijai ar profesionaliai nuomonei, arba jei žinoma, kad toks dokumentas yra klaidinantis ar neobjektyvus kitų atžvilgiu, ar kaip nors kitaip diskredituojantis profesiją, klientą ar vartotoją.“) **architektas Andrius Juodpusis nepažeidė;**
- Etikos kodekso 2 principo („Įsipareigojimai visuomenės labui“) 2.5 taikymo atvejo („Nė vienas architektūros paslaugų teikėjas neremia, neskatina ir nesutinka su jokiais veiksmais, kurie galėtų

padėti įvykdyti nusikaltimą ar paskatinti neetišką elgesį, arba gali būti norima nuslėpti ar užmaskuoti finansinių ar išdo operacijų klaidas ar pažeidimus.“) **architektas Andrius Juodpusis nepažeidė;**

- Etikos kodekso 2 principo („*Isipareigojimai visuomenės labui*“) 2.6 taikymo atvejo („Visi architektūros paslaugų teikėjai laikosi šio etikos kodekso, taip pat ir etikos kodeksų bei įstatymų, taikytinų priimančioje valstybėje teikiamoms ar numatytoms teikti architektūros paslaugoms.“)

architektas Andrius Juodpusis nepažeidė;

- Etikos kodekso 2 principo („*Isipareigojimai visuomenės labui*“) 2.4 taikymo atvejj („Nė vienas architektūros paslaugų teikėjas nerengia jokio raštiško ar kitokio pobūdžio dokumento, neremia jo rengimo ir nesutinka su juo, jei dokumentas prieštarauja turimai informacijai ar profesionaliai nuomonei, arba jei žinoma, kad toks dokumentas yra klaidinantis ar neobjektyvus kitų atžvilgiu, ar kaip nors kitaip diskredituojantis profesiją, klientą ar vartotoją.“) architektė **Vilija Kaušpėdienė**

pažeidė;

- Etikos kodekso 2 principo („*Isipareigojimai visuomenės labui*“) 2.5 taikymo atvejo („Nė vienas architektūros paslaugų teikėjas neremia, neskatina ir nesutinka su jokiais veiksmais, kurie galėtų padėti įvykdyti nusikaltimą ar paskatinti neetišką elgesį, arba gali būti norima nuslėpti ar užmaskuoti finansinių ar išdo operacijų klaidas ar pažeidimus.“) architektė **Vilija Kaušpėdienė nepažeidė;**

- Etikos kodekso 2 principo („*Isipareigojimai visuomenės labui*“) 2.6 taikymo atvejo („Visi architektūros paslaugų teikėjai laikosi šio etikos kodekso, taip pat ir etikos kodeksų bei įstatymų, taikytinų priimančioje valstybėje teikiamoms ar numatytoms teikti architektūros paslaugoms.“) architektė **Vilija Kaušpėdienė nepažeidė.**

PET pirmininkas _____ Darius Juškevičius